

TWO BODIES

A FINGERPRINT ON A WET CLAY BODY

AMANDA MORENO

No todos los comienzos del mundo son iguales y, a pesar de ello, todas las cosmogonías, a ojos de la historia, parecen una. Durante siglos y siglos los relatos de creación y destrucción del mundo han quedado soterrados por disciplinas de conocimiento e instituciones de gobierno que consolidan su hegemonía imperante en la época ilustrada moderna. En su *Teoría de la bolsa de transporte de la ficción*, Ursula K. Le Guin nos mostró la ficción de la historia y la importancia de cómo la relatamos. En *Two Bodies. A Fingerprint on a Wet Clay Body*, Amanda Moreno persigue esta idea apelando a una serie de metodologías que desvelan y ocultan los mecanismos propios del relato. Estas son la arqueología feminista y de género, las narraciones especulativas y el sensorio disidente desde la creación. De tal manera que su relato comienza en los estudios sobre el hallazgo arqueológico de algunas de las figurillas más antiguas, de época prehistórica. En ellas podemos comprender la existencia de dos cuerpos. El primero es la estatuilla femenina en barro (*clay body*, expresión empleada en cerámica) descubierta en el propio yacimiento. El segundo, hace referencia a la huella dactilar (*fingerprint*) de la artista. Una joven mujer que dejó su impronta en la obra y que la historia ha borrado de todo acervo. Esta investigación alentó a Amanda a construir una serie de fragmentos de historia empleando el feminismo especulativo.

Aquí, las piezas cerámicas extienden un discurso feminista hacia una sensibilidad eco que especula sobre otra cosmogonía maya. Las esculturas adquieren las formas de posibles animales, flores, serpientes y fuentes, mujeres planta o maternidades estelares, portales místicos donde la noche y el día también están presen-

tes, así como una interpretación propia de la escritura jeroglífica. No obstante, una figura en el origen del mundo maya del *Popol Vuh* llamó la atención de Amanda: la ocultadora. En el poema, Ixmucané, la ocultadora, es la abuela de los seres primigenios. Ella es la patrona del tejido, de las artes escriturales y pictóricas, y del arcoíris. En esta exposición los hilos tejen uniones entre tiempos (pasado-presente-futuro), figuras (personas, dioses y seres mitológicos) y dimensiones (ecosistemas relacionales entre humanos, animales y plantas, el sol y la luna, la tierra, el fuego y el agua). Amanda emplea un tejido donde la narrativa se desarrolla en forma de collage: las figuras femeninas han sido abstraídas mediante el uso del contorno de estatuillas y vasijas en un fondo de estampación vegetal. Plantas y flores, alimento y belleza, rinden homenaje a la conexión entre creación y naturaleza, así como al icono de la mujer-medicina. Todas estas son sabidurías vinculadas a la tierra, a la sensibilidad y al cuidado. Por otro lado, el símbolo de la serpiente y el zigzag se repiten como una constante, al igual que la forma espiralada. Las caracolas tintero que se empleaban en el imperio maya son revivificadas como propias de la artista. Así el movimiento magnético de la espiral oculta el secreto de la creación. Mientras, Ixmucané pierde su poder cuando el mosquito Xan agujerea su cántaro de barro. ¿Y si de esa fisura salieran las figuras más extraordinarias, entre ellas otras mujeres de la historia? Es hora de hacer sonar la caracola.

La llamada de la ocultadora, Johanna Caplliure

Profesora de Historia y Teoría del Arte Moderno y Contemporáneo, experta en Estética y Teoría del Arte, Universitat Politècnica de València

Sala Oberta - Centre Cultural La Nau

Martes-sábado: 10 - 14 h. y 16 - 20 h. Domingos y festivos: 10 - 14 h.

Entrada libre / Visitas comentadas por el equipo Curatorial

Inscripciones gratuitas: <https://events.fundacio.es/o/143>

Las visitas escolares y concertadas para grupos deben solicitarse en el correo: voluntariat.cultural@uv.es - www.uv.es/cultura

UNIVERSITAT
DE VALÈNCIA

| uvcultura

GENERALITAT
VALENCIANA
Conselleria d'Educació,
Cultura i Esport

TWO BODIES

A FINGERPRINT ON A WET CLAY BODY

AMANDA MORENO

No tots els començaments del món són iguals i, malgrat tot, totes les cosmogonies, als ulls de la història, en semblen una sola. Durant segles i segles els relats de creació i destrucció del món han quedat soterrats per disciplines de coneixement i institucions de govern que consoliden la seua hegemonia imperant a l'època il·lustrada moderna. A la seua *The carrier bag theory of fiction*, Ursula K. Le Guin ens mostra la ficció de la història i la importància de com la relatem. A *Two Bodies. A Fingerprint on a Wet Clay Body*, Amanda Moreno persegueix aquesta idea tot apel·lant a una sèrie de metodologies que desvelen i oculten els mecanismes propis del relat. Aquestes són l'arqueologia feminista i de gènere, les narracions especulatives i el sensori dissident des de la creació. Així que el seu relat comença en els estudis sobre la troballa arqueològica d'algunes de les figures més antigues, d'època prehistòrica. En elles, hi podem comprendre l'existència de dos cossos. El primer és l'estatueta femenina de fang (*clay body*, expressió emprada en ceràmica) descoberta al mateix jaciment. El segon fa referència a l'empremta dactilar (*fingerprint*) de l'artista: una dona jove deixà la seua petjada a l'obra i la història l'esborra de qualsevol patrimoni. Aquesta investigació animà Amanda a construir una sèrie de fragments d'història fent servir el feminisme especulatiu.

Ací, les peces ceràmiques estenen un discurs feminista vers una sensibilitat ressò que especula sobre una altra cosmogonia maia. Les escultures prenen les formes de possibles animals, flors, serps i fonts, dones planta o maternitats estel·lars, portals místics on la nit i el dia també són presents, així com una

interpretació pròpia de l'escriptura jeroglífica. No obstant això, una figura en l'origen del món maia del *Popol Vuh* cridà l'atenció d'Amanda: l'ocultadora. Al poema, Ixmucané, l'ocultadora, és l'àvia dels éssers primigenis. Ella és la patrona del teixit, de les arts escripturals i pictòriques, i de l'arc iris. En aquesta exposició els fils teixeixen unions entre temps (passat-present-futur), figures (persones, déus i éssers mitològics) i dimensions (ecosistemes relacionals entre humans, animals i plantes, el sol i la lluna, la terra, el foc i l'aigua). Amanda utilitza un teixit on la narrativa es desenvolupa en forma de *collage*: les figures femenines han estat abstrertes mitjançant l'ús del contorn d'estatuetes i atuells sobre un fons d'estampació vegetal. Plantes i flors, aliment i bellesa, reten homenatge a la connexió entre creació i naturalesa, així com a la icona de la dona-medicina. Tot plegat savieses vinculades a la terra, a la sensibilitat i a la cura. D'altra banda, el símbol de la serp i la ziga-zaga es repeteixen com una constant, a l'igual que la forma espiralada. Els caragols tinters que es feien servir a l'imperi maia són revivificats com a propis de l'artista. Així, el moviment magnètic de l'espiral amaga el secret de la creació. Mentre, Ixmucané perd el seu poder quan el mosquit Xan forada el seu cànter de fang. I si d'aqueix badall eixiren les figures més extraordinàries, entre elles altres dones de la història? És l'hora de fer sonar el caragol de mar.

La crida de l'ocultadora, Johanna Caplliure

Professora d'Història i Teoria de l'Art Modern i Contemporani,
experta en Estètica i Teoria de l'Art, Universitat Politècnica de València

Sala Oberta - Centre Cultural La Nau

Dimarts-dissabte: 10 - 14 h. i 16 - 20 h. Diumenges i festius: 10 - 14 h.

Entrada lliure / Visites comentades per l'equip Curatorial

Inscripcions gratuïtes: <https://events.fundacio.es/o/143>

Les visites escolars i concertades per a grups s'han de sol·licitar al correu: voluntariat.cultural@uv.es - www.uv.es/cultura

UNIVERSITAT
DE VALÈNCIA

| **uvcultura**

GENERALITAT
VALENCIANA
Conselleria d'Educació,
Cultura i Esport